

Opirajoč se na različne argumentativne teorije, še zlasti na zelo razširjeno teorijo t. i. pragma-dialektike van Eemeren in Grootendorsta (1996; 2004), bi lahko argumentacijo kar najsplošneje (in ne za potrebe kakega specifičnega »argumentativnega polja« oz. področja argumentiranja) opredelili takole:

»Argumentacija je racionalna, jezikovna in družbena dejavnost, katere namen je narediti kako stališče za poslušalca ali bralca bolj ali manj sprejemljivo oz. bolj ali manj nesprejemljivo.«

Če se vam zdi definicija nekako samoumevna, naj takoj poskrbimo za razbitje te iluzije, ki nas bo obenem zapeljalo tudi globlje v polje argumentacije in argumentativne teorije.

Torej: argumentacija je razumska. Kaj to pomeni? Kako naj to razumemo? Morda predvsem v kontekstu ločevanja retorike in argumentacije. Retorika kot spretnost prepričevanja (in ne le – ali celo predvsem ne – kot umetnost ali večšina dobrega in pravilnega govorjenja) je vse (pre)pogosto razumljena kar kot argumentacija sama, medtem ko se argumentativna teorija dandanes retorike še vedno bolj ali manj otepa.¹ Argumentacija seveda je prepričevanje, ki je nastalo in izšlo iz polja retorike, ni pa (vsako) prepričevanje že tudi argumentacija (če želimo ohraniti nekaj epistemološko ključnih konceptualnih razlik). Poleg »racionalnega« elementa, *logosa*, katerega privilegirano mesto je silogizem (tudi retorični silogizem ali entimem), retorika pozna še dva domnevno »neracionalna« prepričevalna postopka, sredstvi ali načina, *ethos* in *pathos*, in oba sta *logosu* funkcionalno povsem enakovredna (nekaj o njiju je bilo povedanega že v poglavju 2.). V kontekstu retorike, seveda. Izključno od konkretne situacije – trenutka, v katerem govorimo, publike in vsaj še našega poznavanja »materije«, o kateri gre beseda – je odvisno, za katerega se bomo odločili. Kar kaže, da nikakor

1 Enega od poskusov smiselnega povezovanja med obema poljema predstavlja tudi model retorične argumentacije Cristopherja Tindala, ki retorični pristop k argumentaciji pojmuje kot ključnega, kadar gre za razumevanje argumentacije kot komunikacijske prakse: »Toda za dobro argumentacijo je /.../ ključno razumevanje, na kakšne načine argumente izkusimo in kako publika sodeluje z razpravljavci v argumentativni situaciji ...« (Tindale, 2004: xii, prevod avtorji). Omeniti velja tudi danes precej uveljavljeno teorijo o pragma-dialektiki, ki je bila v svojih začetkih izrazito nenaklonjena obravnavi retorike v kontekstu argumentacije, v zadnjih konceptualizacijah pa retorične principe enakovredno z dialektičnimi prviniami vključuje v koncept t. i. strateškega manevriranja (*strategic manoeuvring*). Prim. van Eemeren in Grootendorst, 2004. Več o kompleksnem razmerju med retoriko in argumentacijo, njunih historičnih in konceptualnih razhajanjih ter zblíževanjih je mogoče prebrati tudi v *Handbook of Argumentation Theory* (van Eemeren idr., 2014).